

KaPr a nemoci z povolání ve zdravotnictví

B. Dlouhá, K. Švábová, D. Havlová, M. Čerstvá

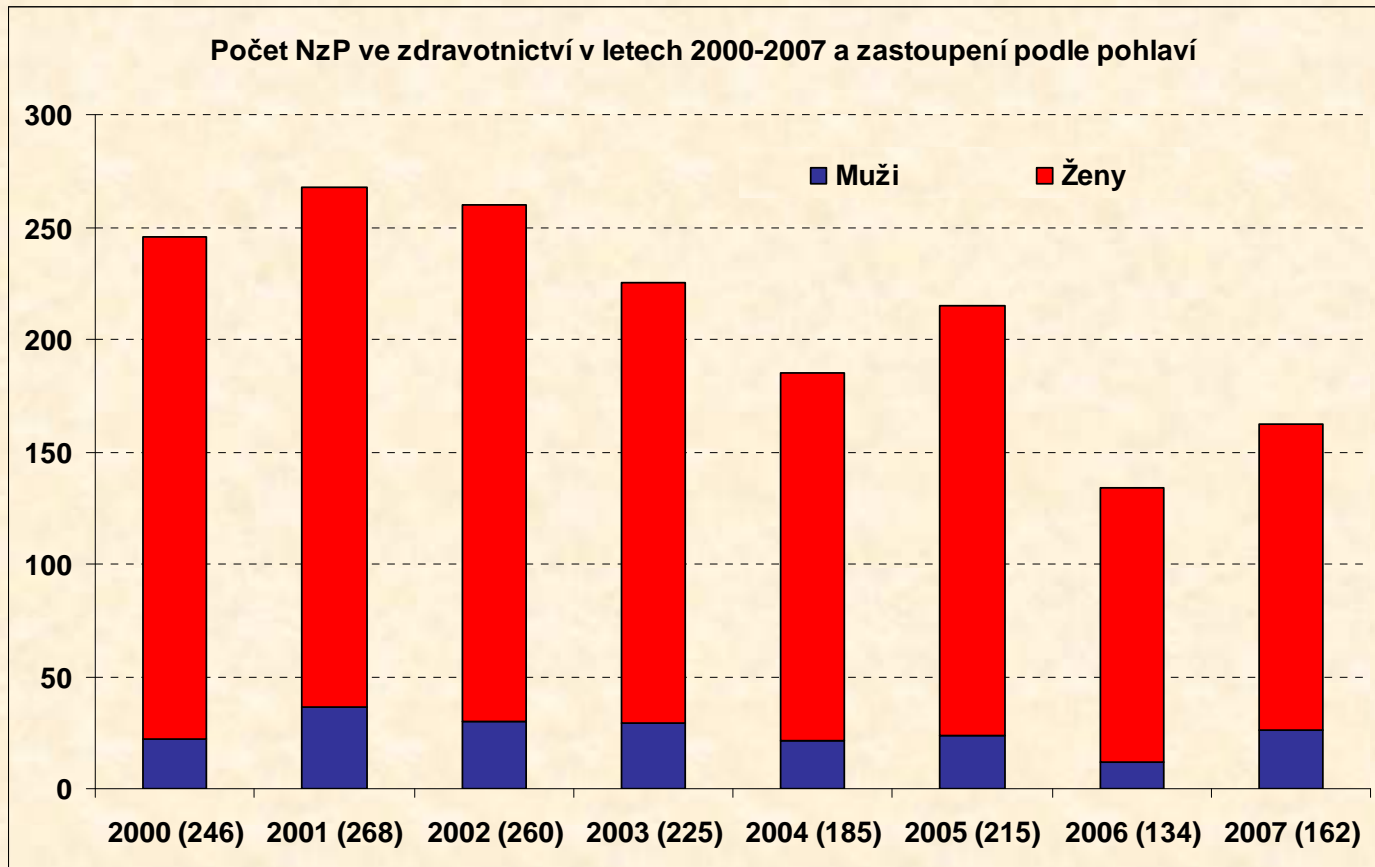
Státní zdravotní ústav

Praha 19.2.2009

Význam propojení údajů o NzP a KaPr

- **detailnější pohled na hodnocení rizikovosti práce v rámci odvětví i mezi odvětvími**
- **dává nám to zpětnou vazbu a signály pro zamyšlení zda jsou práce kategorizovány správně**
- **objektivní podklady při prosazování účinnějších preventivních opatření na ochranu zdraví pracovníků**

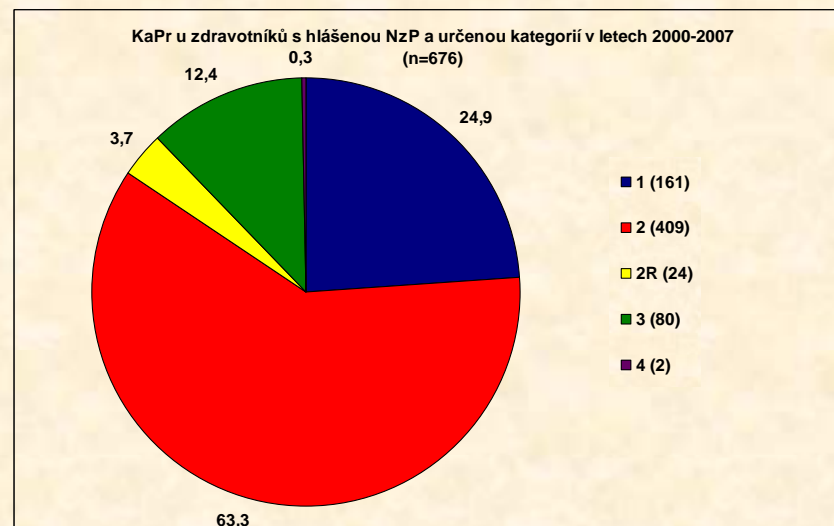
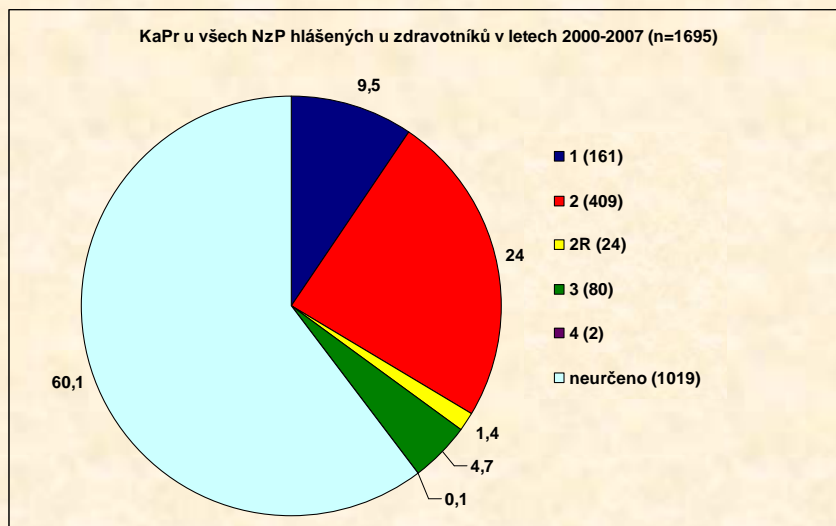
Jak stonají zdravotníci?

**NzP ve zdravotnictví - cca 12 – 15% všech hlášených NzP v ČR.
V letech 2000-2007 ve zdravotnictví celkem 1695 NzP, průměrně 212 NzP ročně.**

88% případů NzP ve zdravotnictví tvoří ženy, 12% muži

Údaje o KaPr

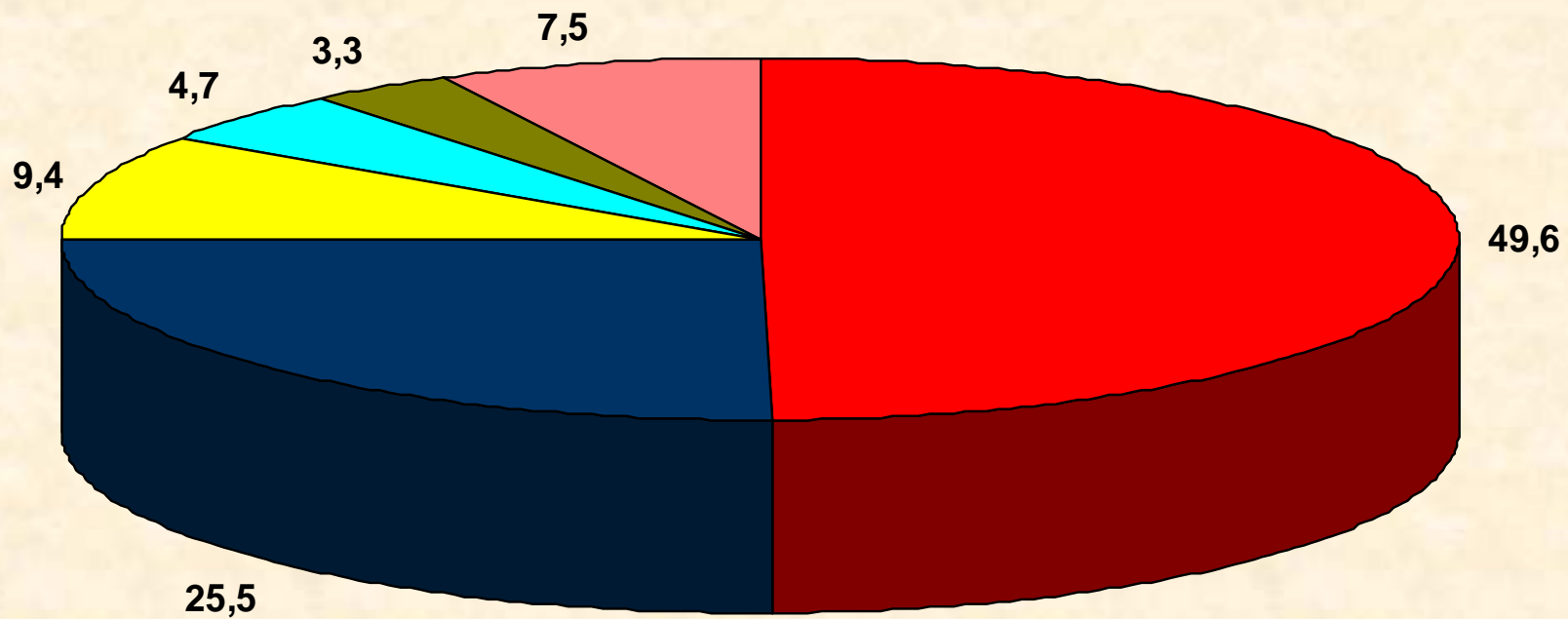

údaje o KaPr jsou za období 2000-2007 dostupné u 676 NzP, tj. ve 40% případů.

NzP jsou hlášené i tam, kde bylo pracoviště zařazeno do kat. 1. Celkem jich bylo 161 a tvoří 9,5% všech NzP z těch, kde byla KaPr určena to bylo 23,8%, tj. téměř ¼

Podíl jednotlivých profesí

NzP ve zdravotnictví 2000 - 2007 (celkem 1695 NzP)
% zastoupení jednotlivých profesí

■ zdr. sestra (839)

■ lékař (163)

■ rhb (52)

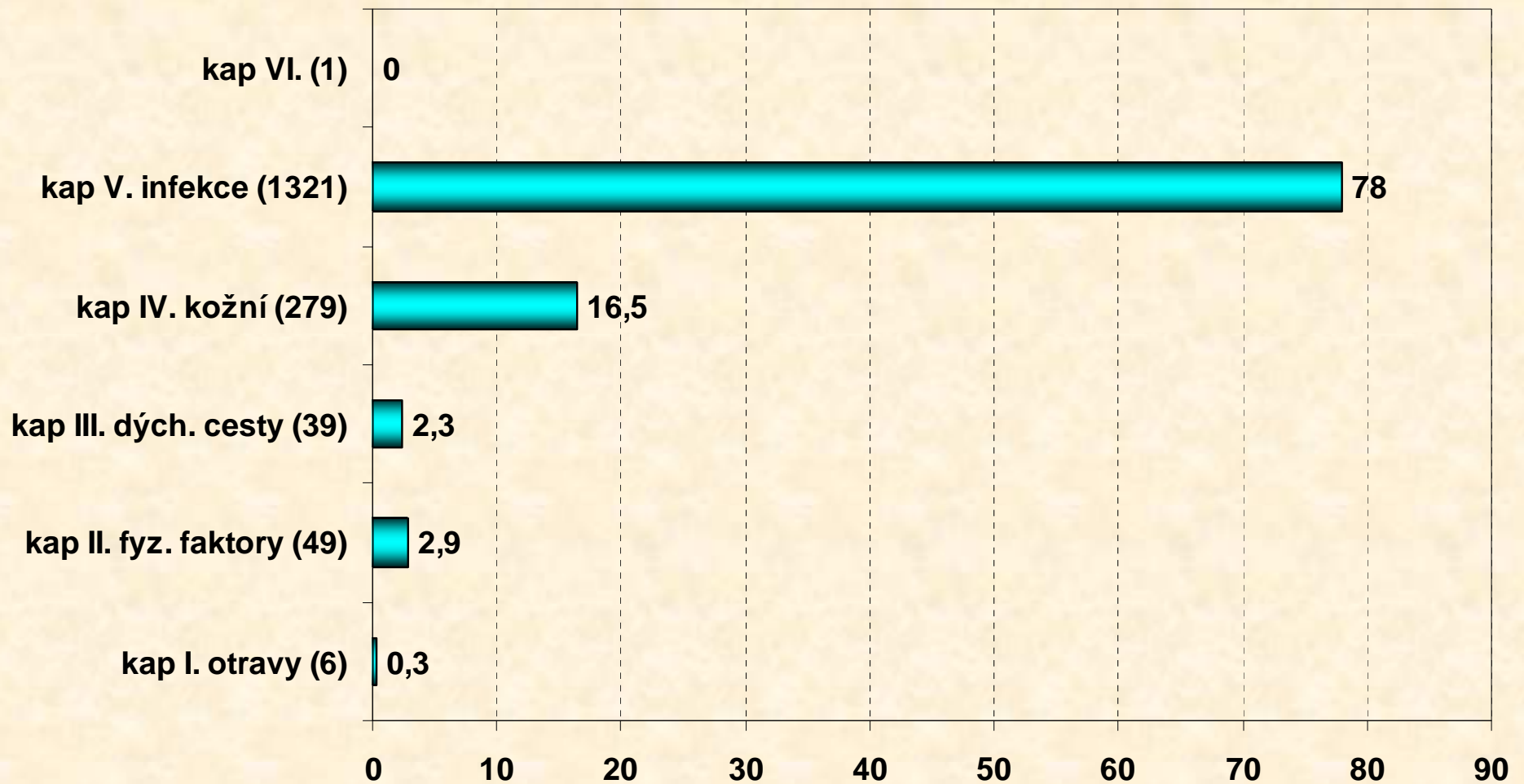
■ oš., sanitář, pom., vych. (430)

■ laborant (80)

■ ostatní (130)

Četnost podle kapitol seznamu NzP

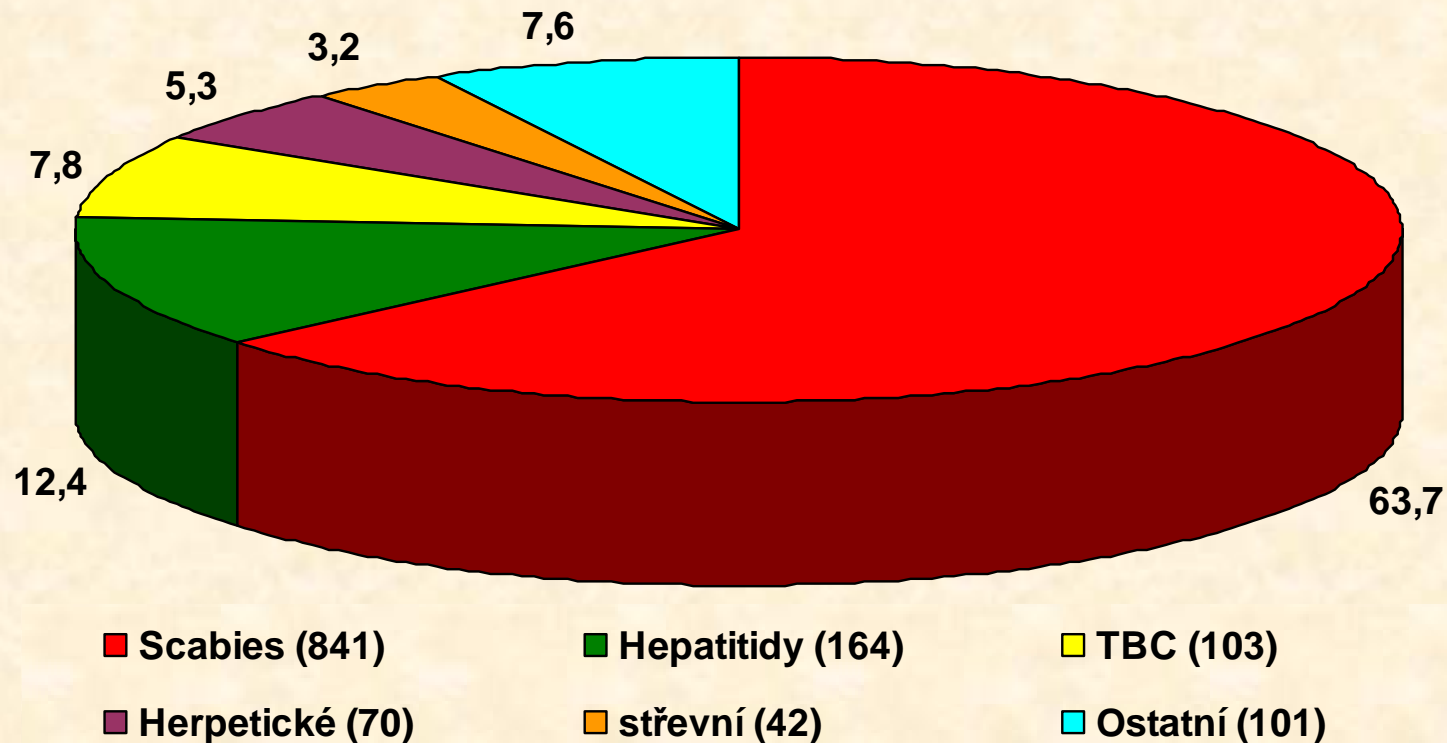
NzP ve zdravotnictví v letech 2000 - 2007 (celkem 1695 NzP)
% zastoupení podle kapitol Seznamu NzP

Infekční nemoci a KaPr – 1321x

Infekční NzP ve zdravotnictví v letech 2000 - 2007
% zastoupení jednotlivých diagnóz

Celkem bylo v letech 2000 - 2007 hlášeno 1321 inf. NzP - tyto nemoci tvořily 78%
všech hlášených NzP ve zdravotnictví

Scabies

cca 90% u pracovníků, přicházejících do přímého kontaktu s pacienty: zdravotní sestry, ošetrovatelský personál, sanitáři, vychovatelky ... lékaři dalších asi v 5% ... ostatní: dělnice v prádelně, řidiči sanitek, uklízečky
Nejčastější odd.: interní, kožní, chirurgické, LDN, domovy důchodců a ÚSP

KaPr byla určena v 367 případech, nejčastěji KaPr 1 a 2.

Hepatitidy

v naprosté převaze zdr. sestry a to na různých odd.
jen výjimečně kategorizována jako riziková
výskyt i u očkováných pracovníků

TBC

zdravotní sestry, častá i mezi laboranty, sanitáři, lékaři - různá odd.
riziková a neriziková pracoviště zastoupena 50/50. Z rizikových to byly mikrobiologie, patologie, OLÚ, JIP nebo ARO

Ostatní infekce pro zajímavost

11 případů inf. MRSA – šlo o seropurulentní rýmy a pharyngitidy. Zajímavé bylo, že jako NzP byly uznány i Stre tonsilitidy.

Kožní nemoci a KaPr (279x)

96% alergické a iritační kontaktní dermatitidy nebo kopřivky
1x profesionální radiodermatitida (patří do kap. 2).

Nejčastěji – **dezinfekční prostředky, pryskyřice, atb, latex** a jiné součásti pryže.

Latex jako kožní alergen uveden 59x

Vysledovat noxu je někdy obtížné
podle MKN klasifikace byla mezi kožními dg. hlášenými jako NzP
byla s podivem uvedena i atopická dermatitida – teprve další rozbor
ukázal, že se jednalo o ekzém, kdy byl u atopika jako profesní
alergen uvedený i latex...

Pouze u 3 byla KaPr 3 (ale nevíme, zda z toho důvodu...), ostatní byly
jako 1 nebo 2 – ale nejčastěji neuvedena žádná

Respirační NzP a KaPr (39x)

astma 21x, alergická rýma 17x, 1x byl hlášen Ca plic

Z příčin **nejčastěji dezinfekční prostředky**. Latex jako příčina je uveden 10x
KaPr riziková jen 1x, podobně jako u kožních nejčastěji není uvedena žádná

Po infekcích jsou u zdravotnických pracovníků nejčastějším problémem
alergie (ať již kožní nebo respirační)

Zdravotnictví – modelový příklad – ofenzivními alergeny na každém kroku

KaPr z hlediska alergenů je vůbec velmi obtížná a není zde jednotnost
v postupech (není ani v jiných odvětvích u totožných ofenzivních alergenů)

Na alergeny se při kategorizaci prací moc nehledí – jeden z největších
nedostatků v této problematice.

Doporučení – náš názor

hlavně **na alergeny při kategorizaci myslet cíleně**

alergeny, u kterých je již dostatečně známo, že vyvolávají senzibilizaci kůže
nebo dýchacích cest **kategorizovat alespoň do 2R**

Onemocnění způsobená fyzikálními faktory (kap. II., 49x)

Největším problémem v současné době a nejčastějšími NzP v ČR jsou onemocnění z JNDZ

Sy KT byl hlášen 33x, dále tendinitidy, epikondylitidy, ojed. artrózy

prakticky výlučně profese – **rhb / fyzioterapeut, zubní laborant / zubní sestra**

z ostatních např. pomocný oš. personál na odděleních, kde dochází k přetěžování HK – např. **chirurgické odd.**

Vztah mezi těmito NzP a několika málo profesemi – jak bylo uvedeno výše je markantní

Závěr

- Řada nemocí z povolání ve zdravotnictví vzniká u nerizikových prací kat. 1 a 2
- Není snadné nepříznivé faktory práce identifikovat a kategorizovat
- Kategorizace u zdravotnických profesí je velmi obtížná
 - různorodost práce
 - nerovnoměrné rozložení zátěže i pracovní doby
 - obtížné až nemožné provádění plánovaných měření

**Děkujeme všem, kteří pečlivě vyplňují
hlášenky i další podklady a věříme, že tato
spolupráce bude trvat i nadále a že bude
ke prospěchu nás všech**

Děkuji za pozornost